Výkupce/výkupkyně druhotných surovin (kód: 28-112-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Technická chemie a chemie silikátů (kód: 28)
Týká se povolání:
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace ve strategických dokumentech, právních předpisech, standardech a normách k nakládání s odpady a druhotnými surovinami	3
Výkup druhotných surovin a odpadů, kontrola jakosti	3
Administrace výkupu druhotných surovin a odpadů	3
Třídění a skladování druhotných surovin a odpadů	3
Příprava částí výrobků, druhotných surovin a odpadů z recyklačního procesu k přepravě	3
Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, požární prevence a ochrany životního prostředí při výkupu a úpravě druhotných surovin a recyklaci odpadů	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace ve strategických dokumentech, právních předpisech, standardech a normách k nakládání s odpady a druhotnými surovinami

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést základní strategické dokumenty a charakterizovat základní legislativní dokumenty upravující nakládání s odpady a druhotnými surovinami	Písemné a ústní ověření
b) Popsat strukturu a využití Katalogu odpadů pro zatřiďování odpadů a předvést jeho použití	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat postup pro zařazování odpadů do jednotlivých skupin a kategorií odpadů	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výkup druhotných surovin a odpadů, kontrola jakosti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat postup při výkupu druhotných surovin a odpadů	Písemné a ústní ověření
b) Popsat kvalitativní rozdíly druhotných surovin, výrobků v systému zpětného odběru a odpadů	Písemné a ústní ověření
c) Vykonat úkony při přijetí a předání druhotných surovin, výrobků v systému zpětných odběrů a odpadů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Administrace výkupu druhotných surovin a odpadů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat rozdíly v evidenci druhotných surovin, výrobků v systému zpětného odběru a odpadů	Písemné a ústní ověření
b) Vysvětlit obsah zápisů v Provozním deníku zařízení	Ústní ověření
c) Vyjmenovat požadavky na vedení průběžné evidence odpadů	Písemné a ústní ověření
d) Posoudit úplnost dokladů při přijetí druhotných surovin, výrobků v systému zpětného odběru výrobků s ukončenou životností a odpadů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Třídění a skladování druhotných surovin a odpadů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vizuálně zhodnotit vzorek druhotné suroviny a jejího znečištění, roztřídit jednotlivé materiálové druhy podle další využitelnosti	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vybrat shromažďovací prostředek nebo místo uložení pro převzatou druhotnou surovinu, výrobek v systému zpětného odběru nebo odpad	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat podmínky zabezpečení shromažďovacího prostředku nebo místa umístění druhotné suroviny, výrobku v systému zpětného odběru nebo odpadu	Ústní ověření
d) Zkontrolovat označení shromažďovacího prostředku nebo místa uložení podle platných předpisů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava částí výrobků, druhotných surovin a odpadů z recyklačního procesu k přepravě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit a označit druhotné suroviny, výrobky v systému zpětného odběru nebo odpady podle platných předpisů a požadavků odběratele k přepravě	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Navrhnout opatření zamezující smíchání nebo znečištění druhotné suroviny, výrobků v systému zpětného odběru nebo odpadů při přepravě	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vypracovat dokumentaci k přepravě předepsanou platnými obecnými a vnitropodnikovými předpisy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, požární prevence a ochrany životního prostředí při výkupu a úpravě druhotných surovin a recyklaci odpadů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat legislativní předpisy pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a ochrany životního prostřední při práci	Písemné a ústní ověření
b) Popsat specifické interní předpisy pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a ochrany životního prostředí při práci	Písemné a ústní ověření
c) Zkontrolovat použití stanovených osobních ochranných pracovních prostředků	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat obsah Havarijního plánu a protipožárních opatření v zařízení na zpracování druhotných surovin a odpadů	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.
Zkouška bude probíhat pro vybranou technologii, kterou určí autorizovaná osoba dle aktuálního výrobního programu firmy.

Při ověřování teoretických znalostí (dokumentů, zákonů, předpisů, norem atd.) může uchazeč používat veřejně dostupné zdroje informací (webové stránky, katalogy, firemní materiály apod.).

Metodické pokyny k ověření kritérií hodnocení způsobem "*písemné a ústní ověření*":
Pro ověřování jsou autorizovanou osobou připraveny k dotčeným kritériím hodnocení nejméně dvě úlohy, které umožní ověřit příslušná kritéria hodnocení. Při ověřování je uchazeči zadán úkol, uchazeč písemně vypracuje podle zadání popis, charakteristiku, seznam požadavků, parametrů a stručně slovně doplní či vysvětlí či zdůvodní.

Metodické pokyny k ověření kritérií hodnocení způsobem "*praktické předvedení a ústní ověření*":
Při ověřování bude posuzována dovednost uchazeče využívat návody a předpisy v reálných podmínkách, a to z hlediska bezpečnosti práce, kvality získaných surovin a nakládání s nebezpečnými odpady.

Úkony při přijetí a předání druhotných surovin, výrobků v systému zpětného odběru a odpadů minimálně obsahují následující činnosti: vizuální kontrola materiálu, materiálové a odpadové zatřídění materiálu, manipulace a uložení materiálu, návazná administrativa evidenční, odpadová a finanční. Při vizuálním hodnocení druhů surovin a jejich znečištění bude uchazeč vycházet z informace autorizované osoby, jak je vzorek deklarován. Jeho úkolem je podle jejich charakteristik rozlišit druhy podle původu a odhadnout, o jaký zdroj surovin se jedná. Uchazeč bude také hodnotit, jaký materiál je považován v konkrétní surovině za znečištění. Důležitý je proces hodnocení vzorku uchazečem.

Při zatřídění a uložení suroviny bude uchazeč postupovat podle návodu nebo předpisu a svůj postup zdůvodní. Pro tuto činnost si uchazeč sám vybere vhodné osobní ochranné pracovní prostředky, případně nářadí. Uchazeč následně provede vystavení dokladu o převzetí / předání materiálu nebo odpadu, zajistí nebo zkontroluje záznam v průběžné evidenci zařízení.
Vhodné manipulační prostředky a skladové nádoby nebo kontejnery bude uchazeč vybírat z předložených katalogů nebo poskytnutých prostředků.

Autorizovaná osoba připraví ke zkoušce dva až tři vzorové podklady čí zadání pro kritéria hodnocení s praktickým předvedením (interní dokumenty, provozní řád, interní normy pro třídění, postupy pro manipulaci s materiály a odpady, označování sběrných nádob a míst k uložení nebezpečných odpadů, požadavky na bezpečné zacházení s konkrétním nářadím nebo zařízením) a uchazeč je dostane podle rozhodnutí zkoušejícího k dispozici v době přípravy na zkoušku.

Při ověřování se požaduje stručné slovní doplnění předvedené činnosti ve smyslu vysvětlení nebo obhajoby zvoleného postupu či řešení.
Při ověřování je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů a kvalitě provedení operací uchazečem.

U odborné kompetence Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, požární prevence a ochrany životního prostředí při výkupu a úpravě druhotných surovin a recyklaci odpadů, kritérium hodnocení c), autorizovaná osoba stanoví osobní ochranné pracovní prostředky a pomůcky pro splnění daného kritéria.

Uchazeč o zkoušku si přinese na zkoušku pracovní oděv a obuv podle požadavků BOZP pracoviště, na kterém bude zkouška probíhat.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou ve skupině oborů strojírenství nebo metalurgie nebo elektrotechnika nebo stavebnictví nebo chemie nebo průmyslová ekologie a alespoň 5 let odborné praxe ve firmách zabývajících se recyklací odpadů a druhotných surovin nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti strojírenství nebo metalurgie nebo elektrotechnika nebo stavebnictví nebo chemie nebo průmyslová ekologie.
b) Vyšší odborné vzdělání ve skupině oborů strojírenství nebo metalurgie nebo elektrotechnika nebo stavebnictví nebo chemie nebo průmyslová ekologie a alespoň 5 let odborné praxe ve firmách zabývajících se recyklací druhotných surovin a odpadů nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti strojírenství nebo metalurgie nebo elektrotechnika nebo stavebnictví nebo chemie nebo průmyslová ekologie.
c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na strojírenství nebo metalurgii nebo elektrotechniku nebo stavebnictví nebo chemii nebo průmyslovou ekologii a alespoň 5 let odborné praxe ve firmách zabývajících se recyklací odpadů a druhotných surovin nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti strojírenství nebo metalurgie nebo elektrotechnika nebo stavebnictví nebo chemie nebo průmyslová ekologie.
d) Profesní kvalifikace 28-112-H Výkupce/výkupkyně druhotných surovin + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe ve firmách zabývajících se recyklací odpadů a druhotných surovin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro řádný výkon zkoušky musí mít autorizovaná osoba k dispozici:

Základní legislativní dokumenty (vždy v platném znění):
- Dokumenty určující kritéria, kdy se vybrané odpady stávají druhotnými surovinami, především nařízení Rady EU č. 3/2011 (železo, ocel, hliník), nařízení Evropské komise č. 1179/2012 (skleněné střepy) a č. 715/2013 (měď), atd.
- Surovinová politika České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů, I. část - neenergetické suroviny, MPO
- Politika druhotných surovin České republiky pro období 2019 - 2022
- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Plán odpadového hospodářství ČR

Technické normy (vždy v platném znění):
- ČSN 420030 - Ocelový a litinový odpad, ČSN 421331 - Odpady neželezných kovů a jejich slitin
- ČSN P CEN/TS 1611 - Příprava vzorků ČSN 44 1301 - 4 Principy vzorkování
- ČSN EN 840 - Pojízdné kontejnery na odpad a recyklaci

Další dokumenty:
- Katalog odpadů, o podrobnostech nakládání s odpady
- Katalogy manipulačních prostředků
- Katalogy sběrných nádob
- Vzorové interní předpisy
- Technologické a bezpečnostní předpisy k zařízením, na kterých bude zkouška probíhat

- Osobní ochranné pracovní prostředky (např. ochranné brýle, helma, rukavice, ochrana sluchu)
- Technické prostředky (např. vysokozdvižný vozík nebo manipulátor nebo ruční paletový vozík dle možnosti pracoviště, na kterém se zkouška bude realizovat) a prostory umožňující příjem druhotných surovin a odpadů, jejich shromažďování, skladování a expedici
- Nejméně dva vzorky směsných druhotných surovin nebo odpadů kovů, plastů, skla se seznamem odpadů obsažených ve vzorku pro každého uchazeče o zkoušku
- Pracovní prostory pro provádění převzetí a předání druhotných surovin nebo odpadů nebo zpětného odběru výrobků s ukončenou životností
- Zařízení na měření hmotnosti a zařízení vyžadovaná legislativními předpisy v době konání zkoušky
- Kancelářské potřeby (papír A4 nelinkovaný, negumovací propisovací tužka)
- Počítač s přístupem na internet (přístup do databází a předpisů)
- Další dokumenty a prostředky podle operativních potřeb zkoušejícího

Zákony, normy, vyhlášky, katalogy atd. bude moci uchazeč o zkoušku využívat v elektronické nebo tištěné podobě. V případě tištené podoby musí počet výtisků odpovídat počtu uchazečů o zkoušku.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 45 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.
Doba trvání písemné části zkoušky jednoho uchazeče je 60 minut.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro chemii, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Svaz výkupců a zpracovatelů druhotných surovin, z. s., Praha
Anselmo technologies s. r. o., Ostrava
SH Drtiče s. r. o., Praha